

Monitor torjuu juolavehnän vehnästä

SANNI JUNNILA, MTT

Monitor on uusi rikkakasvihävite, jolla torjutaan sekä juolavehneä että monia leveälehtisiä rikkakasveja syys- ja kevätvehnästä. MTT:n kenttäkokeissa Monitor vähensi juolavehnen painoa yleensä yli 80 prosenttia ja versojen lukumäärää 20-80 prosenttia. Myös leveälehtiset rikkakasvit vähenivät selvästi. Kevätvehnän lievistä vioittumisista huolimatta jyväsato suureni keskimäärin 36 prosenttia. Monitor-rikkakasvihävitteen käyttökelpoisuutta vehnän rikkakasvien, erityisesti juolavehnen torjunnassa on tutkittu MTT:ssä kasvukausina 1999 ja 2000 kuudessa kevätvehnäkokeessa ja yhdessä syysvehnäkokeessa. Monitor vähensi juolavehnen biomassaa poikkeuksetta merkittävästi, 50-95 prosenttia, vaikka juolavehnen versojen lukumäärän pieneneminen oli merkittävää vain kahdessa kokeessa. Monitorin paras ruiskutus aika on juolavehnen ollessa 3-4-lehtiasteella. Ruiskutus on tehtävä kuitenkin viimeistään vehnän 2-solmuasteella. Monitor tehoi juolavehneä yhtä hyvin ja jyväsadon määrä oli yhtä suuri Monitorin käsittelyajasta tai annoksesta riippumatta. Pohjoismaisten koetulosten mukaan jo pieni annos Monitoria torjuu heinämaisen rikkakasvin, luohon, erittäin tehokkaasti. Se hävittää myös ohran vehnän joukosta. Monitor saattaa tehoa varsinkin leveälehtisiin rikkakasveihin paremmin, jos annos suurenee tai se ruiskutetaan aikaisin. Monitor hävittää nopeasti yleistyvän ja vaikeasti torjuttavan peltomataran tehokkaasti riippumatta ruiskutusajankohdasta. Monitorin teho heikkenee, jos leveälehtisissä rikkakasveissa on ruiskutushetkellä enemmän kuin neljä lehteä. Savikan ja pillikkeen tulee olla pienellä taimella, jotta ne tulisivat riittävästi torjutuiksi. Jos savikkaa esiintyy runsaasti, Monitoria voi täydentää lisäämällä ruiskutuseokseen toista rikkakasvihävitettä, esimerkiksi Expressiä. Monitor ei tehoa riittävästi ainakaan orvokkiin, lemmikkiin ja peippiin. Kasvukaudella 2000 ruiskutusolosuhteet olivat suotuisat ja Monitor torjui leveälehtiset rikkakasvit jopa 80-prosenttisesti.

Vehnäkasvusto voi vaalentua ohimenevästi

Monitor yleensä vaalentaa ja lyhentää kevätvehneä. Vioitusoireet ovat voimakkaimmat 1-2 viikkoa ruiskutuksesta, mutta vioitus häviää kuukauden kuluessa. Käsitellyn kevätvehnän korsi jää muutamia senttimetrejä käsittelemättömän kortta lyhyemmäksi. Kasvukausi 1999 oli erittäin kuiva ja lämmin, joten aikainen Monitor-ruiskutus voitti kevätvehneä paikoin voimakkaasti. Juolavehnen vähenemisen seurauksena kevätvehnän jyväsato lisääntyi merkittävästi vioittumisesta huolimatta. Kitukasvuinen juolavehne jää vehnäkasvuston alapuolelle Monitoria käytetään vain 18,75 grammaa hehtaarille yhdessä

kiinnitteen kanssa. Aine tehoaa pääasiassa lehtien kautta ja pysäyttää herkkien kasvien kasvun muutamassa päivässä. Leveälehtiset rikkakasvit kuolevat 3-6 viikossa. Monitor jättää juolavehnän vehnäkasvuston alapuolelle usein vihreäksi, mutta kitukasvuiseksi, eikä juolavehnä tällöin häiritse puintia.

Valmistajan mukaan Monitor vaikuttaa vain kasvukauden, eikä Suomessa ole tutkittu aineen jälkivaikutusta. Monitor on ollut Ruotsissa markkinoilla jo kaksi kasvukautta.

Ruiskutuksen jälkeisenä vuonna sen teho juolavehnään on vaihdellut erittäin voimakkaasti. Monitorin tehoa onkin mahdollista viimeistellä puinnin jälkeen glyfosaattisänkiruiskutuksella.

Rehevän juolavehnän aiheuttama viljakasvuston lakoutuminen vähenee, jyvien puintikosteus pienenee ja kuivauskustannuksissa syntyy selviä säästöjä, kun juolavehnä tulee torjutuksi kasvukaudella.

Monitoria ei saa käyttää suojaviljassa, eikä ruiskutetulle lohkolle saa kylvää ruiskutusta seuraavana vuonna sokerijuurikasta tai vihanneksia. Koska aine hajoaa maassa hitaasti, valmistetta saa ruiskuttaa samalle lohkolle vain kahtena vuonna peräkkäin. Monitor kuuluu sulfonyyliureoiden ryhmään. Suomessa on markkinoilla jo kymmenkunta tähän ryhmään kuuluvaa valmistetta. Ne kaikki vaikuttavat samalla tavalla, joten on tärkeää vaihdella samalla peltolohkolla eri vuosina käytettäviä valmisteita. Näin riski kestävien rikkakasvien runsastumisesta pienenee.

Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 2/2001: 12 sähköposti sanni.junnila@mtt.fi puhelin 040 551 8264, (03)4188 2482.